

! Največji slovenski dnevnik !
! v Zedinjenih državah !

Velja za vse leto \$4.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
54,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 195. — ŠTEV. 195.

NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 20, 1919. — SREDA, 20. AVGUSTA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

MEHIKANSKI IZPUSTILI VJETA ZRAKOPLOVCA

AMERIŠKI SEL JE PLAČAL LE POLOVICO SVOTE, KATERO SO ZAHTEVALI MEHIŠKI BANDITI. — AMERIŠKA VLADA MORA DOBITI ZADOŠČENJE. — POVEST AVIJATIKOV. — VZGLED RESNIČNEGA AMERIKANIZMA.

Marfa, Texas, 19. avgusta. — Poročnika Peterson in Davis, ameriška armadna avijatika, ki sta se nahajala v jetništvu mehiških banditov skozi teden dni in za katera so zahtevali banditi odkupnino \$15.000, je rešil danes zjutraj kapitan Matlack osmega kavalarijskega polka in oba avijatika, se nahajata sedaj na varnem na ameriških tleh.

Kapitan Matlack je prinesel s seboj nazaj polovico odkupnine, katero so zahtevali banditi. Rekel je, da je bil najprej izpuščen Peterson. Nato so privedli banditi še Davisa ter oba konja Matlacka. Banditi so zahtevali ostali del odkupnine, a Davis in Matlack sta odgovorila s tem, da sta hitro odhajala.

Avijatika sta pristala na ameriški strani reke, je rekel poročnik Peterson. Ko sta dospela na poletu v Candelaria, v nedeljo pred enim tednom, se jima je kvaril stroj in prisiljena sta bila pristati.

Skušala sta najti pot v najbližje armadno taborišče, a pri tem izgubila smer. Hodila in plavala sta po reki Rio Grande navzdol tokom ponedeljka. Poročnik Peterson je nato najel mehiške mule, kajti dobil je mrljico. Oba sta se napotila proti Candelaria, ko ju je prehitel neki oboroženi Mehikanec ter ju odvedel v jetništvo. — Oba sta bila neoborožena.

Vse tri je prehitela tolpa oboroženih banditov ter ljudska množica iz neke majhne vasi. Potovali so naprej do petka ponoči, ko so ju banditi prišli spustiti poročilo, v katerem so zahtevali odkupnino \$15.000.

Voditelj banditov — tako izjavlja Peterson — je delal na neki železnici v Kansasu ter izgubil pri neki nesreči eno roko in eno nogo.

Sporočilo je prišlo na mejo s pomočjo slov v nedeljo. Peterson je takoj poslal svojemu očetu v Minnesoti brzojavko, v kateri pravi, da je zdrav in šil. Davis je poslal slično sporočilo svojim staršem v Californijo.

Kapitan Matlack se je napotil na določeno mesto sestanka brez vsakega spremljevalca. Plačati bi moral \$7.500 za prvega jetnika in ostalo potem, ko bi bil izpuščen drugi avijatik.

Banditi so določili, da bo velik kres na neki gori znamenje, kdaj naj sel z denarjem prične s svojim nevarnim potovanjem.

Hutchinson, Minn., 19. avgusta. — Oče poročnika Petersona je izjavil danes:

— Dejanje cowboy-ev v Texasu, ki so zbrali svoto \$7500, je vzgled resničnega amerikanizma, na katerega sem ponosen. Skoro nemogoče je bilo poslati to svoto brzojavnim potom, da se jo plača v zlatu in dejanje cowboy-ev je mogoče rešilo življenje mojega sina in ono njegovega tovariša.

Sedaj, ko so mehiški ustaši vjeli in držali proti odkupnini častnike ameriške armade, ne more vlada ostati mirna, ne da bi stori svojih korakov. Vlada mora na vsak način dobiti zadoščenje.

NEMČIJA BO IZPREMENILA SVOJ ZUNANJI URAD.

Berlin, Nemčija, 19. avgusta. — Reorganizacija nemškega zunanjega urada se bo kmalu pričela, vendar pa ni pričakovati, da bi se izvršila v kratkem času, kajti novinci bodo potrebovali precej časa, da se seznanijo s svojim novim delom. Tako poroča "Deutsche Allgemeine Zeitung".

V zunanjem uradu so že pričeli vrstiti svoje posle enovestni, en podtajnik, en politični ravnanje in en osebnostni referent.

Sistem bo izpremenjen tako, da en osrednji kontrolni urad vse odnose z eno določeno državo, dočim so pripadali sedaj politični, trgovski in drugi odnosi štirim različnim enotnim departmajem.

Izpolniti je treba nekoliko petdeset diplomatičnih mest, ne več kot nešteto delegacij in konzularne službe.

Čin, katerega bodo zavzeli diplomati v inozemstvu, se ni določil, ter je vrjetno, da bodo številne dežele imenovale le diplomatične pooblaščenice, kateremu vgladu mora nato slediti Nemčija.

D'ANNUNZIO — "OSVOJITELJ TRAKA".

Milan, Italija, 19. avgusta. — Gabriele D'Annunzio bo povečeval armadno število, ki bo meseca oktobra sklenil napravit 10.000 milj dolgo pot in kojega končati ob jadranski obali.

Leteli bodo preko Soluna, Alepa, Bagdada, Delhi, Agra, Benares, Rangoon, Bangkok, Hanoi, Canton, Kiavčav, Peking in Osaka.

Dva stroja bosta imela po tri pilote, ostali stroji pa po dva. Zrakoplovi bodo opremljeni s padali in drugimi pripravami.

PERSHING SE BO VRNIL MESECA SEPTEMBRA.

Washington, D. C., 19. avgusta. — General John J. Pershing, vrhovni poveljnik ameriških čet v Evropi, se bo vrnil v Ameriko s prvimi pripravami parnikom, ki bo odplul po 31. avgustu. V Ameriko bo najbrže došel sredi meseca septembra. Izkrak se bo skoraj gotovo v New Yorku.

Tozadevno poročilo je izdal danes vojni tajnik Baker.

DEMobilizacija ARMADE.

Washington, D. C., 19. avgusta. — Dne 13. avgusta je ostalo še približno 350.000 vojakov, ki čakajo na demobilizacijo, — kot je objavil danes vojni departament. Tekom prvih desetih dni avgusta je prišlo iz Evrope 25.000 vojakov in do 1. septembra se jih je vrnilo v celem 75.000.

Da se izpolni sedaj postavljeno določeno armado 225.000 moč, bi potrebovali 25.000 novincev.

Ameriški poštni zrakoplov, ki je vrgel na visokem morju poštno pošiljavo na parnik "Adriatic".

ZAKAJ JE ODLETEL MARŠAL LUDENDORFF?

Kajzer ga je zato odstavil, ker je kritiziral predsednika Wilsona. "Prijazno" slovo.

Berlin, Nemčija, 19. avgusta. — "Neue Berliner Zeitung" je objavila odstavke iz Ludendorffove knjige, v katerem se podrobno bavi s svojo resignacijo.

Med drugim pravi:

— Ko je dospela dne 18. oktobra druga Wilsonova brzojavka v Berlin, se je vrnila kabinetna seja, pri kateri sem bil tudi jaz navzoč. Jaz sem se zavzemal za splošno ljudsko organizacijo proti sovražniku. Istočasno je bila objavljena tudi ostra kritika Wilsonove note. Kritiko je podpisal Hindenburg. Pozneje se je pa dogladlo, da sem kritiko sestavil jaz, in to je povzročilo moj odstop.

Ludendorff je že 19. oktobra spoznal, da ni našel milosti v kajzerjevih očeh. Vledtega je vložil svojo resignacijo.

Kajzer je sprejel resignacijo s sledečimi besedami:

— Vaš odstop mi bo omogočil stvariti novo cesarstvo in sicer s pomočjo socialistov.

Časopis pravi, da se hoče Ludendorff oprati pred svetom ter da knjiga ne vsebuje ničesar, oziroma le malo novega.

PRES. WILSON IN GENE ŽIVIL

Predlagani amandamenti glede živilske kontrole, mu bodo dali polnomoč, da določi cene.

Washington, D. C., 19. avgusta. — Hišni poljedelski komitej bo najbrž še danes poročal o amandmentih k živilsko-kontrolni postavi, ki razteza avtoriteto postaviti tudi na obkoto ter tudi druge večje uspešnosti postave kot o-ročja v boju proti visokim življenjskim stroškom.

Ker je prišla pred komitej delegacija županov iz mest države New Jersey, ki je zahtevala neposredno akcijo za znižanje življenjskih stroškov, ni bilo mogoče še večeraj zaključiti poročila glede amandmentov.

Poslanska zbornica namerava danes tudi vzporedno končno akcijo glede resolucije, v kateri se zahteva neposredno preiskavo od strani Zvezne trgovske komisije glede "vedno rastočih cen čevljev".

Amandamenti k živilsko-kontrolni predlogi dovoljujejo predsedniku, da določi primerne cene za vse potrebščine ter mu dajejo polnomoč, da naloži težke kazni vsakemu trgovcu in proizvedniku, ki izjemno prodajalec na drobno, ki ima manj kot \$100.000 obrata na leto, ki bi prodajal višje kot na prejšnje cene, določene od vlade.

JUGOSLOVANI PO- PRAVLJAJO ŽELEZNICE

Jugoslovani so baje začeli popravljati železniške proge, vodeče iz Trsta in Reke.

Pariz, Francija, 18. avgusta. — (Poročilo Ass. Press). — Mirovna konferenca je bila danes obveščena, da Jugoslovani popravljajo železniške proge, vodeče iz Trsta in Reke proti severu. Na ta način hočejo omogočiti hitro pošiljanje življenjskih potrebščin v one kraje Srednje Evrope, kjer jih najbolj potrebujejo.

(To poročilo je nekam čudno. Potemtakem delajo Jugoslovani na ozemlju, katerega si lasti Italija.)

Železniški progi, vodeči z Trsta in Reke proti severu se spojita pri Senpetru. Odtam teče južna železnica preko Postojne, Logateca, Ljubljane in Zidanega mosta naprej na Štajersko.

Po našem mnenju se je v Trstu in Reki nagromadilo veliko živil, namenjenih za Jugoslovane. Italjani se izgovarjajo, da jih ne morejo odposlati na določeno mesto, češ, da prometna pota niso v redu. Pozvali so torej Jugoslovane, naj popravijo železniško prog, če hočejo dobiti namenjene pošiljave. Umevno je, da se je stradalajoči narod tej zahtevi vklonil ter bo storil vse, kar je v njegovi moči, samo da ne pogine lakote.

Morda so pa tudi neki drugi razlogi, da opravljajo Jugoslovani ta dela. Vrjetno bi bilo, da so se gospodje v Parizu zadnji čas premislili ter spoznali jasno resnico, da je ozemlje, po katerem tečeta ti dve železnici, pristno slovensko in da nima razen Slovencev nihče drugi pravice na njem. Op. ur.).

ARMENCEM PRETI VELIKA NEVARNOST.

Carigrad, Turčija, 19. avgusta. — Kakor hitro bodo angleške čete odpoklicane iz Armenije, bo za pretita armenskemu narodu silna nevarnost. Turki nočejo slišati o kaki samostojni armenski državi ter pravijo, da ne bodo odstopili armencem niti kosčka svojega ozemlja.

Ameriški poslanik pravi, da hočejo imeti Turki nadvlado nad celotno Armenijo.

JOŽEF BO POBRAL ŠILA IN KOPITA

Odstopil bo, ker mu socialisti odločno nasprotujejo. — Komunisti so pustili 50 milijonov kron.

Budimpešta, Ogrsko, 19. avgusta. — Danes je izjavil nadvojvoda Jožef, da bo resigniral kot začasni načelnik ogrske vlade. Do tega zaključka je prišel vsled tega, ker mu socialisti odločno nasprotujejo.

Odstopil pa ne bo takoj, pač pa šele tedaj, ko bo "prišel čas za to".

Proti njemu so tudi kmečki voditelji in člani reakcijske stranke.

Kmečki voditelji zahtevajo takojšen odstop. Pravijo, da kmetje ne bodo poslali najmanjše množice hrane v Budimpešto, če se resignacija čimprej ne izvrši. Razentega nameravajo vstanoviti posebno vlado, ki pa ne bo imela svojega sedeža v glavnem mestu Ogrske.

Dokler niso nastopili socialisti proti njemu, se nadvojvoda Jožef ni veliko brigal za take in podobne izjave. Sklenil je bil ostati na svojem mestu, zdaj se je pa začel ta njegov sklep nehoti majati.

Vodja socialistov, Garami, bo nocoj odpotoval na Dunaj. Odločno je izjavil, da ne sprejme nobenega urada iz rok Habsburžanov.

Nadvojvoda Jožef je našel v neki pisalni mizi petdeset milijonov kron, katere so mu komunisti v naglici pustili.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je za sedeno po italijanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo vsako pošiljavo, toda za kake moremo zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Denar nam pošliti je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

Sestanek predsednika in senatorjev

PREDSEDNIK WILSON JE NASTOPIJ NE KOT NAČELNIK
VLADE, TEMVEČ KOT MIROVNI DELEGAT, KI JE ODGOVOR-
REN VLADI. — NOBENE PRIMERE IZ ZGODOVINE. — NAJ-
BOLJ DRAMATIČNI PRIZOR.

Washington, D. C., 19. avgusta. — Vspricho okoliščin, ki nimajo nobene primere v ameriški zgodovini, so se sestali danes predsednik Wilson ter člani senatnega komiteja za zunanje zadeve v modri sobi Bele hiše, da razpravljajo o mirovni pogodbi z Nemčijo ter o odgovoru glede Lige narodov.

Razen da predstavlja najbolj dramatični razvoj v celem sklepanju miru, pomenja ta seja tudi nadaljni napredek v smeri proti javnosti razprav glede mirovni pogodbi.

V prenešenem smislu besede so vrata konferenc na široko odprta. Poklekani so bili izvedeni stenografi, ki bodo sestavili natančno poročilo o celi seji.

Bilo je tudi prvič, da so imeli zastopniki senata, ki so razpravljali z drugo panogo sile, ki ima pravico sklepati mir, obenem priko izpraševati načelnika delegacije, ki se je pogajala v Parizu glede mirovne pogodbe.

Predsednik je sedel pri konferenci preje kot odgovoren delegat v Versailles kot pa načelnik vlade.

Čeprav je razpravljaj predsednik Wilson s člani komiteja na glavnem obehu v Beli hiši marca meseca glede pogodbe, tikajoče se Lige narodov, ni te razprave primerjati z današnjim formalnim izpraševanjem glavnega eksekutivnega uradnika glede pogodbe, katero mora komitej odobriti.

Jug hoče crnce nazaj

DELAVOEM ČRNCEM OBLJUBLJA VSAKOVESTNE UGODNO-
STI, ČE SE HOČEJO VRNITI S SEVERA TER DELATI DOMA. — SEVERNIH ZAMORCEV NOČEJO NA JUGU. — POMANJ-
KANJE DELAVCEV.

Memphis, Tenn., 19. avgusta. — Obilo dela na farmah in tvojih, boljše plače kot so jih kedaj plačevali in izboljšani življenjski pogoji, — vse te dobrote pričakujejo črnce iz južnih držav, ki so odšli na sever in se hočejo sedaj vrniti nazaj na jug. Tako vsaj trdijo tukašnji delodajalci.

Južni farmerji in lastniki plantaž hočejo imeti južne črnce nazaj. Če bi bilo mogoče najti kako metodo, kako stopiti z njimi v stik, izjavljajo delodajalci, da bi radi plačali vse stroške za povratek črncev v "Dixie". To bo prav posebno resnično v naslednjih par tednih, ko bo treba nadaljnih delavcev, ki vedo, kako pospraviti pridelek bombaža.

Delodajalci pa izjavljajo, da nočejo na severa rojenih in na severu vzgojenih zamorcev in da bi v takem slučaju raje sprejeli inozemske delavce.

Prav nič bi se ne obotavljali plačati vozne stroške za sto ali več črncev iz Chicaga in drugih severnih mest, če bi mogli dobiti južne črnce, posebno pa črnce, ki so odšli na sever iz Mississippija, Arkansasa in Tennesseeja, — je rekel A. Lange, podpredsednik Chicago Mill and Lumber Co., ki lastuje več kot 70.000 akrov gozdov in poljedelske zemlje v severnem Arkansasu.

Lahko rečem, da bi se vsak južni črnce, ki je sedaj na severu, vrnil na jug brez stroškov, če bi južni farmerji in lastniki plantaž vedeli, kje so ti črnci in če bi mogli stopiti v stik z njimi. Mi nočemo severnih črncev ter jih ne bomo sprejemali.

Na zadnjem sestanku Southern Alluvial Land Ass'n se je glasilo, da je opaziti veliko pomanjkanje delavcev v južni Mississippi dolini in prav posebno črnih delavcev, ki poznajo južne poljedelske metode in način, kako postopati z bombažem.

Ta družba je organizacija bankirjev, lastnikov zemljišč, trgovskih zbornic, plantažnikov in lesnih trgovcev v južnem delu Mississippi doline. Namen organizacije je pospešiti poljedelstvo in industrijo v še nerazvitih delih dežele.

FRANCOZI IN ITALJANI SO SE ZOPET SPOPADLI.

Rim, Italija, 19. avgusta. — Francozi. Na obeh straneh je bilo veliko ranjenih. S celo zadevo Rimsko časopisje poroča, da so se bavila posebna vojaška kose v Taranto spopadli Italjani s mislija.

Cena kronam vedno pada

Pošiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvaško, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljavo, toda za kake moremo zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošljemo v staro domo vino, naprimer:

100 kron \$ 3.85
300 kron \$ 11.55
500 kron \$ 18.50
1.000 kron \$ 35.70
5.000 kron \$ 172.50
10.000 kron \$ 333.00
Denar nam pošliti je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

GLAS NARODA

(Slovenian Daily)
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
 a corporation
 FRANK SAKNER, President, LOUIS BENEDIC, Treasurer.
 Place of business of the corporation and its offices: 33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
 "GLAS NARODA" takes back all returned mail to publisher.
 No sale to the public in America in 1947. Za pol leta na mesto New York \$2.00
 Canada \$4.00 Za četrt leta na mesto New York \$1.00
 Za pol leta \$2.00 Za četrt leta \$1.00
 Za celo leto na mesto New York \$4.00 Za celo leto \$2.00
 "GLAS NARODA" ("Voice of the People")
 Printed every day except Sundays and Holidays.
 Subscription yearly \$4.00.
 Advertisement on agreement.
 Dostavljeno brez plačila in osebno se ne priobčuje.
 Denar naj se blagovito pošilja po Money Order.
 Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi priloži staro ime in naslov, da bomo lahko našli nove.
 "GLAS NARODA"
 33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
 Telefon BR 3-0111.

Nemška ustava

Konečno je bila objavljena celemu svetu ustava nove nemške republike in svet je sedaj v stanu soditi delo nemške Narodne skupščine v Weimarju.

Brez dvoma so izvršili ustavodajalci dobro delo. Dokument, katerega so sedaj proglasili, nosi vse znake modrosti in konservativnosti, ter bo dajal Nemčiji liberalno, a kljub temu izvedljivo ustavo.

Če pomisli človek, da je morala Narodna skupščina delati vsprtičo najbolj neugodnih razmer — vsprtičo narodnega poraza — trpijoča ter pretežno anarhistov — potem zasluži to delo nemške Narodne skupščine najvišjo hvalo.

Veliko stare nemške ustave so ohranili ter vključili v novo nemško ustavo. Predsednik je prevzel mesto kaiserja, takozvani Bundesrath je postal zastopnik narodov posameznih nemških držav, ne pa njih vladarjev in tudi v drugih oziroma je celotna ustava ohranjena. Kancelar, kabinet, državni zbor — vse te naprave so le malo izpremenjene. V tem oziru je bila Narodna skupščina zelo pametna in previdna, kajti noben narod se ne more varno popolnoma odločiti od svoje preteklosti.

V tem oziru je treba pripomniti, da je naša lastna ameriška ustava le prilagodjenje angleških in koenijalnih institucij.

Problem velike pruske premoči je bil rešen s tem, da so bile posamezne države potopljene v centralno vladno. Oblike federalizma so bile ohranjene, a narodna vlada je dobila pravice in polnomoči, ki delajo državo za malo več kot enostavne administrativne province.

Centralizacija države, ki je predstavljala glavni razvoj starega režima, je postala v novi republiki zaključeno dejstvo.

Nekatere določbe, kot na primer pravica javne obtožbe, ki je izročena državnemu zboru ter metoda, kako uveljavljati amandamente k ustavi, so očitno izposojene iz naše lastne ustave. Člen, ki določa, da mora imeti vsaka posamezna država liberalno ustavo, nas sponinja na našo lastno določbo, da "morajo Združene države zagotoviti vsaki državi v Uniji republikansko obliko vlade".

Čeprav je še veliko prezgodaj izreči končno sodbo o tej novi nemški ustavi, kajti svojo vrednost more dokazati le v ognju dejanske uveljavljanja, kažejo vendar vsa znamenja, da je nemška Narodna skupščina v Weimarju pokazala dosti modrosti in izvedljive naloge, da izpremeni staro despotično Nemčijo v moderno in liberalno državo.

Ruski boljševiki za splošno izobrazbo

Piše: Frazier Hunt.

V ruski socialistični federativni republiki se polaga veliko važnost na vzgojo ljudstva. Privikar v zgodovini dežele morajo hoditi v šolo vsi otroci od 8. do 16. leta; a tudi vsi otroci od 6. do 8. leta morajo v otroška vzgojalnica.

Sovjetski načelniki se veliko bolj odlikujejo z odgovornim in kulturnim delom, nego s čim drugim. To je bila njihova obljubljena ideja za napredek ruskih množic, a oni so v resnici jako mnogo dosegli: potom izobrazbe, vodijo ruske neizobražene milijone proti večjemu duševnemu razvoju. Pri vseh tovarnah se nahajajo šole za mlade in odrasle ljudi, a istočasno se prireja nebroj predavanj in kulturnih zabav v korist delavcem.

Vse šolski program temelji na splošnem načrtu ameriških javnih šol in na sistemu državnih vseučilišč. Skratka — to je prisilna izobrazba za univerzami za vse, ki počejo posebno sposobnost in težnjo po naobrazbi. Knjige se dajejo brezplačno, a vsak otrok doblja tudi kosilo zastonj.

Vse privatne šole so odpravljene, a vsakemu otroku do 16. leta se daje popolnoma enake ugodnosti, da nadaljuje svojo izobrazbo. Za časa carizma so imeli samo otroci bogatinov v resnici dobro priliko za učenje, a ob enem s prihodom revolucije se je pojavila potreba izobrazbe, kateri se je moralo zadovoljiti.

Zelo težko je predočiti Američanem, kako veliko je bilo to hrepenenje po izobrazbi pri najubožnejših razredih, pri neobrazenih kmetih in delavcih. Ti so nezavestno čutili, da ne bo njihov položaj brez naobrazbe znatno zboljšan, in tako so za časa carizma največ sanjali o enem: kdaj pride čas, ko doblijo vsi enako možnost in priliko do izobrazbe.

Boljševiki delajo ravno v tem smislu.

Naš proračun za izobrazbo znaša to leto 7,000,000,000 rubljev, je rekel Lunačarski, poverjenik za uk. — Preteklo leto smo ustanovili 7,000 temeljnih šol na kmetih. Največtake smo ustanovili 3,000 šol za drugi razred in 12 šol za višjo izobrazbo, pet vseučilišč in štiri delavške univerze. Predno smo vse to dosegli in predno smo v vsaki državi imeli v red, smo prišli v razpore, ki je bil za nas preveč težav.

Časi in neprilike. Pred vsem nam je manjkalo — kurjave; potem smo prišli na velike težave v svoji težnji, da otrokom preskrbimo brezplačno kosilo, a nekoliko časa nismo mogli niti preskrbeti vse otroke za brezplačno obleko.

Zelo mnogo skrbimo tudi za strokovno izobrazbo. Stvari popolno napredujejo, a mnogo naših idej ne moremo uresničiti, predno ne pride do mirovnega stanja. Pomanjkanje obučevalnih oblek je na pr. vzrok, da velik procent otrok ni mogel prihajati v šolo.

Manjkalo nam je papirja za tiskanje knjig, a ravno tako smo se morali tudi v mnogih drugih področjih zadovoljiti z omejenim delom. Toda mi dajemo narodu izobrazbo — to je poglavito.

Pred časom sem se vdeležil otvoritve delavskega vseučilišča v Moskvi. Pri zbranem ljudstvu se je v resnici opazalo veselje in gorenost. Bili so večinoma delavci in delavke, a ravnotako tudi vojaški rdeče garde, ki so bolj opazovali kako se uresničuje njihova misel o vsepobni izobrazbi. Ob govornišnem stolu je bila četvorica: trije delavci in en intelektualac z belim ovratnikom. Igrali so v drami — v dram, ki je nova za Rusijo, a stara za Amerikance.

Ta univerza bo imela več fakultet in bo izgledala ko pravo vseučilišče. Več predmetov bo imelo praktični pomen. Vse se utelesuje tako, da odgovarja življenjskim potrebam dijaka in da ga pripravi za življenje.

Iz vseh krajev Rusije se bo pošiljalo dijake na univerze, katere zberejo krajevne oblasti. Dijakom se povrnejo vsi stroški za čas, dokler obiskujejo šolo.

Ta šolski sistem ne odpravi staro moskovsko univerzo, kar pomeni, da ostane stara izobrazba, a poleg nje se odpirajo šolska vrata vsem, posebno delavcem, katerim se je preje odrekala prilika, obiskovati visoke šole.

Ne more se v ničemer ugovarjati temu poskusu Rusov, da pride dočim večjega kulturnega razvoja. Za delavski narod so določena tudi posebna gledališča, ustanovljeni so novi muzeji in galerije slik in vseh vrstnih časnih se nahajajo razglasi o brezplačnih predavanjih in delavskih zabavah.

Bil sem v več takih sovjetskih gledališčih ter sem bil zelo iznuden, ko sem videl s kakim razumevanjem obiskuje ta delavni narod vsa ta gledališča. Pravi delavci gredo tja s svojimi družinami, a kdor želi, more obdržati kloboč na glavi. Deset drugih gledališč je odprtih za staro in novo buržoazijo.

Vsaka veliko rokodelska organizacija prevzame več sedežev v sovjetskih gledališčih ter jih deli zastoj ali prodaja delavcem po zelo nizkih cenah. Vseh sovjetskih gledališč v Moskvi je sedem, a ta so postala posebna središča družabnega življenja delavskih množic. Ljudje, ki so preje zapravljali večere v krčmah in trosili svoj denar za žganje, hodijo sedaj v gledališče, ter zelo spodobno poslušajo stare operne arije ali pa najboljše ruske predstave.

Dopis

Kenwood, Cal.

Ker imam časa dovolj sem se namenil napisati majhen dopis v Glas Naroda. Po pravici rečeno ni bilo še nikoli od tukaj nobenega dopisa v Glasu Naroda.

Kenwood je majhna naselbina z različnim ljudstvom. Na prvi stopnji so Italijani. Če enega sestaneš, so trije skupaj. Misli si boš, dragi bralec, to je spet čudno, enega sestaneš, pa so trije. To ti hitro razložim, da tudi enega ne sestaneš, da ne bi bil Italijan. Kenwood je farmerska naselbina s postajo Southern Pacific železnice. Ima dve groceriji in en hotel, kjer so tudi polentariji gospodarji. Ta naselbina se nahaja v Sonoma Countyju med dvema hriboma. Na desni strani je Manhood in na drugi strani ni ime znano. Kot slišim, je bil tukaj pred dolgo leti mož, ki se je pisal Manhood in je imel v posesti tudi veliko ozemlja od Glen Ellen pa do Malite, kar je približno kakih osem milj dolžine. (Kraja Malite v Californiji ni, ker ga nismo našli v poštni knjigi; mora se torej drugače imenovati. Op. ur.) Ko se danes pelješ po tem po-

stovu, povsod vidiš naseljene farme s svojimi poslopji. Prebiram dopise iz vseh krajev Amerike in povsod čitam o slabih delavskih razmerah. Tukaj so pa delavske razmere jako dobre ter smo vedno zaposleni. Saj znate, da farmer ni nikoli brez dela. Ko doma opravi, gre pa drugam delat. Takaj si je že kupilo vso sedem Slovencev, kateri živijo vsi v San Francisco. Tu je naseljen rojak Joe Petrič z družino. Ker se od povsodi čuje od nesreč, se tudi nas ne izogne. Dne 10. avgusta so šli tukajšnji fantje na lov. Mislim, da so bili štirje. Namesto zajen je eden ustrelil Henry Freya v nogo. Sedaj se nahaja v bolnišnici v Santa Rosa. Njegov oče je Nemeec, mati pa domaćinka, Američanka. Zdravnik zatrjuje, da mu ni glavna kost zlomljena. Ena mala kost mu je prebita, katero mu je zdravnik izvlekel ven. To je moj najboljši prijatelj, po katerem mi je hudo. Imi se li bratov in sester. Bog daj, da bi kmalu okrevali in da se povrne šil v našo sredo.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom nove domovine. Čitatelj G. N.

Iz starokrajskega pisma

Eden izmed mnogih, ki so ponekod republikansko idejo v stari kraj, nam piše:

Glede agitacije za republiko je treba še malo počakati, da bomo malo boljše organizirani. Ljudstvo je vse za republiko.

Z lirami je mogoče vse kupiti, s krmami le malo. Cene vsem stvarim so padle za približno 40 odstotkov.

Jaz in veliko oseb je na delu za sklicanje treh velikih javnih shodov. Eden naj bi bil za Istro, eden za Gorisko, eden pa za Kras in Kranjsko. Ponašajo mi izobraženi ljudje v Dornbergu in v Ajdovščini.

Podpore so najbolj potrebni begunci, ki se vračajo domov. Vse spi po barakah v največji revščini: žene, vdove, matere in dekleta. Najboljše bi bilo, če bi se ameriški Slovenci zavzeli za potomecne občine. V najkrajšem času vam pošljem vse potrebne informacije. Tukajanje časopise se ne more zavzeti za te nesrečneže, ker je cenzura prestroga.

Iz Trsta se je pričelo zadnje leto v Jugoslaviji ob študiju. Tudi to leto se bo študij v Trstu nadaljeval.

PETER ZIGON

Kako strašno hudobni morajo biti šele oni možje, ki imenujejo svoje žene boljše polovice.

Italijanska vlada da vsakemu vojaku, ki se poroči s Slovenko 5000 lir dote.

To pač ni gorka tista kri, ki vam po žilah teče. Za zlat denar šele vzkipi, za zlat šele "ja" reče!

Sredi največjega pomanjkanja, strašne napetosti, nezadovoljstva, štrajkov in puntov pridiguje italijanski ministrski predsednik o zmagi, velikosti in veličini Italije.

Podoben je fantiču, ki ga je napotil ponos skozi temen gozd. In da bi pognal strah iz srea, je skušal veselo zaživžgati.

V znamenju enakosti, pravice in bratstva.

V novem jugoslovanskem ministruvju sta dva Slovence, dva ali trije Hrvatje ter cel ducat Srbov.

Ob začetku reševanja domovni leta 1915, je izjavil Potočnjak v Čikagi:

Slovenec ne bo prišel ne pod Srbo, ne pod Hrvata, niti Hrvat pod Srbo in Slovenca in ne Srb pod Hrvata in Slovenca, pač bodo po nživali drug poleg druge sadove lepše bodočnosti.

Po teh besedah mu je zastala sapa, kajti v Beogradu so mu bili zatakati prepovedali končati stavek pravilo, kot se končuje sedaj:

... pod žezlom Njegovega Velicanstva kralja Petra Karadjordje.

Ko bo šel Kristan v stari kraj, bo delal po naročilu Slov. Rep. Združenja Slovenska Narodna Zveza mora delati po naročilu svojih starokrajskih poglavarjev. Vidite, to je tista kapitalna razlika!

Utis, ki ga dobite, če prečitate listnico uredništva zadnjega Glasila K. S. K. J.:

Odborniki so izrekli glavnemu predsedniku zaupnico ter se skesano opravičili, ker so mu nasprotni zastraženi reševanja.

Sklenili so iti Zakrajsko v vseh oziroma na roko ter finančno podpirati njegova brezbrojna podjetja.

Uredniško urejevanje so pozdravili s trikratno "Slavo".

V gobec ga suni! To je sedaj geslo kraljevačev. Kaj kralj, to je ovčica, valpetov vam je treba, ki bi vas z bičem naučili osnovnih manir!

Uganka.
 Črna kula, v roki vatel, bog na ustih, v žepu figa, sveti mož, a v cerkvi ni ga. Kakšen je pa to pastatelj? (Odgovore blagovoljito pošiljati na uredništvo "Sloge").

Usoda podmorskega čolna "Bremena"

Pojasnjena ena izmed manjših skrivnosti vojne. — Povratek po sadko "Bremena".

Povratek posadke nemškega podmorskega trgovskega čolna "Bremena" je pojasnil eno izmed manjših skrivnosti vojne ter obrnil pozornost na politiko tajnosti glede podmorskih čolnov, zajetih ali potopljenih tekom vojne od strani zaveznikov.

"Bremen" je bil posestrimska ladja "Deutschland", ki je dopel v Ameriko dne 9. julija 1916 z dragocenim tovorom barvil in kemikalij in v obvestilom, da pomenja njeno potovanje pričetek tedenske podmorske službe med Nemčijo in Združenimi državami. Podmorski čoln "Bremen", — tako se je glasilo — bo napravil drugo potovanje v tej seriji.

Čoln "Deutschland" so oblasti skrbno pregledale, če ni mogoče zakrinkana bojna ladja, a njen miroljubni značaj je bil ugotovljen in podmorski čoln se je sni vrnil domov.

Italijski čoln je vprizoril svoje drugo potovanje ter pristal dne 1. novembra v New Londonu, a "Bremen" ni nikdar dopel. Ko

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 - Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINNJ

GLAVNI URADNIKI:
 Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, box 251, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
 Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik neizplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Balida, Colo.
VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 Dr. JOS. V. GRAHEK, 343 E. Ohio St., N.S. Pittsburgh, Pa.
NADZORNIKI:
 JOHN GOUZE, Ely, Minn.
 ANTHONY MOTZ, 9441 Ave. M. So. Chicago, Ill.
 IVAN VAROGA, 5124 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.
POROTNIKI:
 GREGOR J. PORENTA, box 174, Black Diamond, Wash.
 LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
 JOHN SUPNIK, S. E. box 24, Export, Pa.
PRAVNI ODBORI:
 JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432-7th St. Calumet, Mich.
 JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 MATT POGORELEC, 7 W. Madison St. Room 605 Chicago, Ill.
ZDRUŽEVALNI ODBOR:
 RUDOLF PERDAN, 6028 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.
 FRANK SKRABEC, Suk. Yds. Sta box 63 Denver, Colo.
 GREGOR HREŠČAK, 407-8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno glasilo: GLAS NARODA.
 Vsi dopisi, tiskajoči se uredništvu kakor tudi denarne poljubne naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode odzvalo.
 Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za duševni pristop. Jednota posluša po "National Fraternal Congress" listvici. V blagajni ima krog 3300 000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškolnih in smrt. ali se izplačala do \$1,000,000 (en milijon in pol dolarjev).
 Bolniška podpora je centralizirana. Vsa opravljena bolnik bi je svest do 400 podpor, kadar jo potrebuje.
 Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naseljih. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.
 Za nadaljnja pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Pitan Koenig je rekel pri svojem drugem povratku, da smatra podmorski trgovski čoln "Bremen" izgubljenim.

Pričela so pa krožiti številna poročila, da ta podmorski čoln ni bil izgubljen, temveč da je bil vjet in da se nahaja v nekem angleškem pristanišču. Številne osebe so trdile, da so ga videle ležati v nekem angleškem pristanišču. — Angleška admiraliteta pa se je držala svoje politike ter bila glava in nima, kadar je vprašal kje za informacije glede usode sovražnih podmorskih čolnov.

Ker se je vrnila domov "Bremena", po skoro treh letih osamljenega zapora v Angliji, je domnevati, da "Bremen" ni bil potopljen, temveč — zojet. Učinkovanje angleške mo-

čnosti na živce nemških mornarjev in civilistov je bilo baje v veliki meri demoralizirajoče ter je bilo veliko pripomočilo k omajanju nemške mornariške morale.

Po dveh trgovskih potovanjih je bil "Deutschland" izpremenjen v bojno ladjo ter je pričel soglasno s pogodji premirja v roke zaveznikov in z njimi združenim sil. Da bi bil "Bremen" na sličen način pretvorjen, je skoro gotova stvar, kajti trgovska važnost vorov, katere bi mogli taki podmorski čolni prevesti med Nemčijo in nevtralnimi pristanišči, je bila neznatna v primeri z možno koristnostjo ter podmorskih čolnov, ko je bilo leta 1917 v eesarski Nemčiji oživljeno neomejeno in brezobzirno vojevanje s podmorskimi čolni.

Listnica uredništva

F. P. Oglesby, Ill. — Da Glas Naroda pošiljamo v stari kraj in sicer po tri številke skupaj. Na računna stane za celo leto šest dolarjev, za pol leta pa tri dolarje in pol.

J. B. St. Louis, Mo. — Po našem mnenju je v Californiji najbolj rodovitni okraj Fresno. Glavno mesto Californije je Fresno.

F. I. Cleveland, Ohio. — Če ste Vi državljani, je tudi Vaša žena državljanka.

F. K., Washoe, Mont. — Bohinj ne spada pod Italijo, pač pa Gorica. Meja teče od Trbiža preko Mangarta, Triglava, Črncipri, Cerkniskih brinov, južno od Zirova na Logatec, St. Peter in severno od Reke.

Naročnik, St. Louis, Mo. — Plačilo imajo od kosa. Kdor popravlja stare obleke, ima svojo delavnico. Iz starega kroja ni mogoče nikogar dobiti. Kadar ho dovoljeno.

Češki sladkor na Francoskem. "Hrvat" poroča: — Francija nima zadostno množino sladkorja. Francoski listi poročajo, da je Češka ponudila Franciji 20 tisoč ton svojega sladkorja po zelo nizki ceni.

SEDAJ LAHKO POŠLJETE DENAR V JUGOSLAVIJO

popolnoma varno, hitro dostavljanje in po najnižjih cenah potom

AMERICAN EXPRESS COMPANY

Glavnica \$18,000,000.00

Pošljite svoj denar potom stare poštene trdnice. Ta velika družba je bila ustanovljena leta 1841, ima veliko glavnic, agente in urade v vsakem delu sveta ter pošilja v evropske dežele veliko več denarja kot vsak drug pošiljatelj. V svoji trgovini je popolnoma poštena. Vsak odjemalec dobi isto ceno izmenjave. Cene izmenjave so sedaj nizke. Če pošljete nekaj svoj denar, bodo vaši domači dobili več kron za en dolar.

Pojdite na katerikoli pisarno American Express Co. ali nam pišite v svojem materinem jeziku za dostavljanje listih naslovljenih zalepk in popolne informacije, ali man pošljete polno ime in naslov a polnim imenom in naslovom osebe kateri ste namenili denar. Pridenite ekspresni Money Order, poštni Money Order ali pa gotovijo v registriranem pisnu, kakor bomo poslali denar naprej in vam poslali potrdilo.

DANAŠNJA CENA (se lahko izpremeni) je 100 kron za \$4.00. Poština 25 centov za naročilo za vse kraje v Jugoslaviji.

Varnost Hitrost Niska Cena

Foreign Money Order Department American Express Company
 65 Broadway, New York City
 16 Chatham Square New York City
 318 W. 36 St. New York City
 Agents in dopisnih povod. Kadar koli pošljete denar pošljite ga dobiti

POVEST O CARNEGIE-JU KOT JE JO PAVEDAL SAM

Malo je ljudi, ki bi bilo bolj optimisti kot je bil Andrew Carnegie. Potem ko se je dvignil s stališča ubogega delavca na vodilno mesto v industriji in to v delu, ki je slavno radi svojih velikih industrijskih podjetij, je vedno, v besedah in pisanju oznanjal svoj evangelij, da je bodočnost mladega človeka odvisna v glavnem od njegove lastne energije in vstrajnosti.

Nikdar tekom svojega življenja ni videl v industrijskih razmerah stvari, ki bi preprečevale mladega trgovca, uradnika ali sla, da se dvigne vedno višje. Njegovo lastno življenje je pričalo o tem optimizmu.

Leta 1902 je spisal Carnegie knjigo, imenovano "Česarstvo trgovine". V tej knjigi pravi Carnegie:

— Ni je službe, ki bila tako nizka in priprosta in nobene, še tako visoke, da bi mlad človek, ki je zmogel in voljan, ne mogel skozi vsak dan pokazati, da je vreden njegovega zaupanja in koristnosti in — kar je še bolj — da je neprekljeno sklenil dvigniti se. Nekoga dne dobite v svojem lastnem krogu povelje, naj storite ali rečete nekaj, o čemur ste prepričani, da se bo izkazalo kot škodljivo. Vstanite kot mož in rečite to. Vstanite pogumno ter obrazložite svoje vzroke ter dokažite s tem svojem delodajalcu, da ste v času, ko so se misli delodajalca pečale z dragimi stvarmi, študirali, kako bi pospešili njegove interese.

Mogoče imate prav ali pa ne, a v vsakem slučaju ste si pridobili prvi pogoj uspeha — obrnili ste naše pozornost.

Napačno načelo, katero boste pogosto slišali in proti kateremu vas svarim, je naslednje:

— Izpolnite povelja in naj tudi uničijo lastnika!

Ne storite tega! To ni pravilo, katerega bi se moral držati človek. Še nikdar ni bil noben velik značaj, ki bi včasih ne zlomil rušinskih regulacij ter napravil nove za samega sebe. To pravilo je primerno le za one, ki nimajo nikakih aspiracij. Nikdar ne boste postali sodružniki, dokler ne poznate poslov svojega odredka veliko boljše kot lastniki sami.

Bosajte svojega bosa čimprej morete. Poskusite to kmalu. Ni je stvari, katero bi imel človek rešiti, če je prave vrste bos. Če pa ni prave vrste, potem ni človek pri katerem boste ostali. Zapustite ga, mogoče celo z žrtvami za vas ter najdite drugega, ki je sposoben razlikovati ženice.

Naši mladi družabniki v Carnegie Brothers so si pridobili svoje soderge s tem, da so pokazali, da ne vemo ni niti polovice tako dobro, kaj je treba kot so vedeli oni. Nekateri med njimi so nastopili ob prikladi proli mami kot da so oni lastniki tvrde ter jaz le pohloglav Newyorčan, ki hoče delati navreke glede stvari, o kateri ve zelo malo.

Sedaj se ne vmešavam več v njih zadeve. Resnični bosi so in pravi možje, katere smo iskali.

V naslednjem hočemo povedati povest o postanku Carnegie-ja na svetu kot jo je povedal sam pred dvajsetimi leti:

— Potem ko sem si služil svoje življenje skozi petdeset let ter bil svoj lastni gospodar skozi 31 let, se z veseljem oziram nazaj na svoj postanek. Nobenega drugega kapitala nisem imel kot pošteno ubožstvo ter dober dom. Noben deček ne more imeti večjih prikladi za uspeh v življenju kot so te. Ker sem užival sadove pridnosti mojega očeta in matere, sem se že v svoji mladosti naučil spoštovati delo ter hrepenel po tem, da postanem prispevatelj k skupni domači blaginji.

Živel sem v Dunfermline, tri najst milij od Edinburgha na Škotskem. Moj oče, William Carnegie, je bil uspešen mojster tkalnice in moja mati dobra gospodinja, ki pa je kljub temu našla časa, da me uči pisanja, čitanja in računanja.

Moja prva ambicija je bila, da postanem tkalec kot je bil moj oče, da imam svoje vajence in da razpravljam zvečer o javnih vprašanjih kot moj oče, ki je bil izrazit radikalec. Mogoče bi postal tkalec, če bi se nekaj ne zgodilo, ko sem bil star deset let in ko sem hodil še dve leti v šole.

Nekoga večera sem čul očeta, ko je pripovedoval miteri, da par

ANDREW CARNEGIE
Photographed by James J. Sullivan, N.Y. Herald.

ni stroji vedno bolj izpodrivajo ročno tkanje. Parni stroji pa obratujejo najboljše v velikih tvari in za neodvisne tkalske mojstre so napočili resni časi. — Njegovo delo je pričelo pešati. Vedno manj naročil je dobival od trgovcev, ki so mu dotedaj pošiljali surovine, da jih sprede v blago. —

Ne dolgo potem, leta 1847, se je nekoga, čude ozrl vame ter rekel: — Andy, prav nič več nimam dela!

Kam naj se obrnemo? Iste razmere, ki so nas pogubile iz Dunfermline, bi nas pričakovale v vsakem drugem kraju na Škotskem. Spomnila pa smo se, da imamo sorodnike, ki so šli preko Atlantika ter se naselili v bližini Pittsburgha.

— Dobro, — je rekla moja mati. — Tja pojdemo. Za dečke je najboljšo, da prično življenje v novi deželi.

Prišli smo v Allegheny City leta 1848. Star sem bil takrat le 11 let, a moje sreče se je z zaupanjem oziralo v bodočnost. Sklenil sem, da si priborim svojo pot v tej novi deželi.

Moj oče je šel na delo v neki bombastični tvornici in jaz sem mu sledil. Od jutra pa do večera sem delal ter bil vesel, da sem zaslužil vsak dan 20 centov. V soboto popoldne sem dobil \$1.20 in navdušeno me je posebna radost, da sem odnesel ta denar domov.

Šest dni v tednu sem zajutrkoval ob luči sveče in pet dni v tednu sem prihajal domov v temi. Nobena stvar pa bi me ne mogla napotiti, da bi pustil to delo, razen ponudba za boljše delo.

Ta ponudba je kmalu prišla in sicer od nekoga našega škotskega prijatelja, John Hay-a, ki je imel majhno predilnico. Moje delo je bilo kuriti kotel z lesom ter nadzorovati stroj. To je bilo odgovorno delo za dečka, starega trinajst let, ki je bil razentega še zelo majhen.

V tem času sem postal nervozen pod pritiskom skrbi za stroj in vsled tega, ker sem delal sam v kleti Hay-a. Pogosto sem se prebudil ponoči, kajti sanjalo se mi je, da se je stroj pokvaril.

Mr. Hay je potreboval uradnika v svoji pisarni. Vedel je, da znam dobro pisati ter mi je ponudil mesto. Ko sem bil nekaj časa pri tem poslu, sem čul, da potrebuje dečke pri brzojavnem uradu v Pittsburghu. Zdelo se mi je kot da bom napravil svojo srečo, če bom mogel priti v ta urad in vsled tega, ker sem delal sam v kleti Hay-a.

Mr. Reid mi je v poznejših letih večkrat pripovedoval, da se je natančno spominjal, kako sem izgledal onega jutra v svojem modrem jopiču ter s svojimi belimi lasmi.

Ko sem imel tako službo za \$2.50 na teden, sem bil naravnost na trnih vsled strahu, da bom mogoče službo izgubil. Čest v Pittsburghu nisem poznal ter tudi ne nisem bil v pove Mr. Scotta, da bi

z veseljem stopil v njegovo službo. — Videl sem v tem priliko, da izboljšam svoj položaj. Plača je znašala \$35 na mesec, ali deset dolarjev več kot sem dobival prej. Ni ga dečka ali moža v službi, kateremu bi ne prišla nekoč prilika. Treba je le poznati to priliko ter se je oprijeti.

Govoril sem že o trdnem sklepu, da si priborim svojo pot skozi življenje. Veliko več je v takem sklepu kot ponavadi mislijo ljudje. Bil pa je še neki nadaljni sklep, katerega sem sklenil tekom svojih deških let v Pittsburghu.

Neki gospod, po imenu Coland Anderson, je objavil delavskim dečkom, da ga vedno lahko vidijo v njegovi knjižnici v soboto popoldne. Šel sem tja, kakor hitro sem izvedel za to. Nisem imel pravzaprav pravice priti tja, kajti bil sem brzojavni operator, ne pa delavec. To me je zelo razkačilo. Pisal sem pismo ter ga pošlal nekemu listu, v katerem sem trdil, da ima vsak deček, ne glede na to, če dela z glavo ali rokami, — pravico nositi častni naslov delavskega dečka. Podpisal sem tudi svoje ime.

Od onega časa naprej nisem imel nobene sitnosti več. Videl sem pa tudi, da nam polkovnik Anderson dovoljuje vzeti knjige s seboj domov ter videl, koliko dobrega je storil s tem.

Sklenil sem torej, da bom napravil javne knjižnice za navadne ljudi. Kakor hitro bom v stari storil to. To je bila ena izmed mojih najboljših idej, katero sem tudi izvedel.

Kmalu nato sem postal privatni tajnik Mr. Scotta. Delal sem z njim in pozneje z Edward Thomom skozi trinajst let, od 1854 do 1867. Kmalu sem se spoprijateljil z njim ter se oziral nanj kot na svojega očeta. Šel sem, kamorkoli je šel on, spal v isti sobi kot on ter vedel, da sem si pridobil njegovo ljubezen.

Nekoga dne me je vprašal Mr. Scott, če morem dobiti \$500, da bi jih naložil. Nisem imel denarja ter tudi nisem vedel, kje naj ga doblim, a nisem hotel zamuditi prilike svojega življenja, namreč prilike, da naložim denar pri svojem gospodarju.

— Da, gospod, — sem odvrnil. — Lahko ga doblim.

— Dobro, dobita ta denar čimprej morete, — je rekel. — V resnici znaša svota \$600, a vam hočem malo pomagati, če ne morete spraviti vsega skupaj. Ravne je umrl mož, ki j imel deset delnic Adams Express družbe, Stancojo le po \$60 ter nosijo po en odstotek na mesec. Vi jih morate kupiti.

Čutil sem, da je to bila kriza v mojem življenju, da je tu prilika postati neodvisen, uiti suženjstva plače ter postati neodvisen. Da dosežem to, sem se obrnil na edinega svojega prijatelja, ki sem ga imel, — na svojo mater. Vedel sem, da ona lahko dobi denar, — kajti ni je bilo stvari, katerih bi po mojih mislih ne mogla doseči. Vedel sem tudi, da bi mi Scott posodil celo svoto, če bi slutil, kakor revni smo bili v resnici in kako brez sredstev.

Moj škotski peros pa bi nikdar ne dovolil povedati komu, da smo resni revni. Svoje prihranke, \$800 smo polagoma naložili v hišo. — Najboljše investiranje kapitala za vsakega in vsepovsod, je v zemljišča in to smo storili mi. Ali naj vzamemo posojilo na hišo. Moja mati je rekla da in storili smo.

Dobila je denar od svojega brata, ki je živel takrat v državi Ohio.

Tekom dobe, ki je sledila temu investiranju, je sledil Carnegie sreči svojega delodajalca, ki ga je povedal skozi Državljansko vojno. Načeloval je železniški zvez v bitki pri Bull Run ter je bil zadnji uradnik, ki je odpotoval v Aleksandrijo.

Nekoga dne po povratku v službo Pennsylvania železnice sem pregledoval železniške tračnice. Je stopil k meni neki velik človek z zeleno vrečo ter me vprašal, če sem zaposlen pri Pennsylvania železniški družbi. Ko sem pritril, je potegnil iz vreče model spalnega voza ter ga pokazal. Ni mu bilo treba dosti govoriti, da pojam vrednost te iznajdbe.

Železniški vožovi, v katerih ljudje spijo na dolgih potovanjih, so se mi zdeli naravnost raskrati za deželo velikanov, kajti kot je rekel, da po njegovih mislih ne bom voljan sprejeti te nove službe. Ko pa mi je povedal, kaj se je zgodilo, sem mu rekel, da nisem bil v pove Mr. Scotta, da bi

POSLUŠAJTE MOJ NASVET!

Cena kronam je sedaj zelo nizka.

Pomagajte svojcem v stari domovini ter jim pošljite denarno pomoč sedaj.

Neposredna brzojavna zveza z Jugoslavijo.

Jamčim za vsako denarno pošiljatev, ter pošiljam iste v Ljubljano, Mestno hranilnico v Ljubljano, katere izplača neposredno in popolno vsaki znesek vašim ljudem v domovini.

Ako ne želite poslati denarja sedaj, si pa lahko zagotovite to nizko ceno kronam s tem, da kupite menico (Draft) za sedanjo ceno ter jo v bodoče porabite in si s tem prihranite denar.

Za vse podrobnosti glede denarnih pošiljatev in potovanja v stari kralj, se obrnite vedno in edino na naslov:

EMIL KISS, Bankir

133 Second Avenue, New York, N. Y.
Vstanovljeno pred dvajset leti.
4 odst. OBRETI SE PLAČA ZA ULOGE

Rekel sem, da bom govoril z Bessemerjev proces izdelovanja jekla, ki ni bil še v rabi v tej deželi, ter pričel izdelovati jeklene tračnice za ameriške železnice.

Nekoliko pozneje sem kupil Homestead naprave in do leta 1888 sem imel s svojimi družabniki sedem jeklen v Pittsburghu in okolici, ki so predstavljale naprave Carnegie Steel Co.

Koncentracija je moje glasilo. Najprvo pride poštenost, nato pridnost in končno koncentracija.

Ko sem čul, da so zadel na petrolej na Storey farmi ob Oil Creek, sem sklenil naložiti svoj denar v dotična zemljišča. Obiskal sem oni slavni vrelec, iz katerega so teklo velike množice petroleja v reko. Kapaciteta tega vrelca je znašala več sto sodov na dan, a ko sem jaz s svojimi družabniki kupil farmo za \$40,000, ni imel noben zaupanja, da bo šel ta tok naprej tako obilno in zgradili smo vsled tega vodnjak, ki naj bi držal 100,000 sodov. Svoj petrolej smo spustili v to kotlino, dokler ni obsegala več stotisočev sodov.

To investiranje \$40,000 nam je prineslo kljub temu \$1,000,000 v gotovini in dividendah in sama farma je postala vredna pet milijonov dolarjev.

V onih dneh je bilo zapaziti na železniceh toliko zavlačevanj in to vsled požganosti mostov, da sem prišel do prepričanja, da je prišel konec lesenih železniških mostov prav kot je prišel konec kurjenja lokomotivov z lesom. Po mojih mislih naj bi mostovi iz ulitega železa nadomestili lesene mostove in vsled tega sem organiziral družbo, obstoječo večnoma iz železniških mostov. Družbo sem imenoval Keystone Bridge Works. Ker je razvoj te družbe zahteval ves moj čas, sem stopil leta 1867 iz železniške službe.

Dvignil sem se od brzojavnega uradnika do nadzornika zapadne divizije. Nič več nisem imel plače. Od onega časa naprej sem bil — svoj lastni gospodar.

Leta 1868 sem se vrnil v Anglijo ter zapazil, da pričunajo železnice nadomeščati železne tračnice z jeklenimi. Potreba tega je postala že dolgo očitna vsem železničarjem.

Penna. železniška družba je izdala na moje priporočilo \$20,000 za proces utrjevanja železnih tračnic potom uporabe kisika, natančno po glasloju s Harvey procesom in izdelali smo izvrstne tračnice. Po povratku iz Anglije sem zgradil v Pittsburghu napravo za

Bessemerjev proces izdelovanja jekla, ki ni bil še v rabi v tej deželi, ter pričel izdelovati jeklene tračnice za ameriške železnice.

Nekoliko pozneje sem kupil Homestead naprave in do leta 1888 sem imel s svojimi družabniki sedem jeklen v Pittsburghu in okolici, ki so predstavljale naprave Carnegie Steel Co.

Koncentracija je moje glasilo. Najprvo pride poštenost, nato pridnost in končno koncentracija.

Iz Jugoslavije

Ščitna kosa.

Valentin Bannan, tovarniški mojster kranijske industrijske družbe na Javorniku, je 16. julija v 67. letu starosti mirno v Gospodu zapal. Pogreb se je vršil 17. jul. popoldne iz deželne bolnišnice v Ljubljani na pokopališče k sv. Krizu.

Ameriška moka za Dalmacijo.

Tu dni je došla v Dabrovnik ladja z 250 vagoni ameriške moke. Moka se razdeli tako, da dobi Dalmacija 150 vagonov. Črna gora pa 100 vagonov. To je poslednja količina moke iz Amerike, s katero je izbran kredit 15 milijonov dolarjev, ki ga nam je dovolila vlada Združenih držav.

Dovoljenje za nakup živil.

Ministrstvo za prehrano in olivno dežel v Belgradu je izdalo nastopna dovoljenja za uvoz živil v Slovenijo: Antonu Kalanu iz Skofje Loke dva vagona pšenice in dva vagona koruze iz Hrvice; v Skofjo Loko; Josipu Murmu iz Kandije dva vagona koruze iz Slavonije v Kandijo; Ivankoviču in Horvatu za Poljane šest vagonov, za Slov. Bistrico dva vagona, za Pragersko tri vagona za Kaniče pet vagonov in za Fodetrek en vagon moke oziroma žita; Ivo Čantarju v Celju osem vagonov koruze iz Slavonije v Celje; Milanu Klunu 200 komolov glavne goveje živine; trg. druž. "Balkan" pet vagonov ječmena za delniško družbo pivovarne "Union" v Ljubljani.

Iz Celja.

V zadnjem času se je mnogo izpremenilo v Celju. Dobili smo tudi nekaj novih trgovcev. Trgovski nastavlenci pričakujejo od njih, da bodo zvali ceniti delo trgovskih pomočnikov in se ozirali ne potem predvsem na njih plače. Ne bo morda potreba ponavljati stanja sedanjih razmer in razmerja sedanje plače z razmerami in plačami pred vojno. Saj mora zna-

ti vsakdo, da so danes plače od 100 kron nezdoljne celo za samo prebrano.

Občinski svet ljubljanski.

Sejo je otvoril podžupan dr. Triller, ki naznanja, da je župan dr. Tavčar lahko obdel. Dr. Triller se spominja rajnega občinskega svetovaleca Antona Jegliča, rajnega ministra za javna dela Tanke, lastnega člana, katerega ime je trape združeno z razvojem občine šole v Ljubljani.

Župan se je predstavil Josip Sifer iz Čienze, ki je izročil ameriško zastavo, ki visi v dvorani.

Podžupan predstavi ameriškega vojaka Freda in Mladince, ki sta v dvorani navzoča.

Na znanje se vzuje, da je župan nakazal v pogostitev vojakom 5000 K.

Četrtni dan v korist invalidov 28. maja t. l. je dosegel 21.460 K, kar znaša 22.460 K.

Prvo leto po nesreči je v celoti celotno razloženo, ki so se predložile v proučevanje stavbenemu odseku.

Podžupan naznanja, da je bil namerno morda občinskega svetovalec Jegliča vpošlehan ob občinskih razpisih mojster Peter Mojak iz Siske.

Občinski svet razpravlja nato o proračunih za leto 1919—20. Odebel proračuna mestnega vodovoda, elektrarne, plinarne, mestnega pogrebnežnega zavoda, mestne zastavljarnice, upravnega odbora mestnih voženj in mestne klavniče. Klavnične pristojbine se zvišajo za 100%.

Ob svetovalec Bonar zahteva prestop steno, ker prodajajo mešurji zlag dringovstvo kot prvovrstno blago.

Na podžupanov predlog se je sklenilo povišanje stalne ubožne doteke za 100%.

O proračunu mestnega zaklada je poročal obč. svetovalec Malley. Tapanar je padel kalc mediklie. Podžupan je uvodoma povedal, da bodo stale poplave cest itd. 5 milijonov kron in da se zahteva v ta namen za zlag 1,059.360 K.

Poročevalec Malley je stavil predlog finančnega odloka, da se proračun mestnega zaklada za čas od 1. jul 1919 do 30. jun 1920 s končno potrebščino 5.224.292 K ter z lastnima pokritjem 1.046.520 kron, torej s primanjkljajem 4.177.772 K sprejme. Primanjkljaj v tekočem proračunskem letu se pokrije tako, da ostane končno nepokritega primanjkljaja 2.564.377 K. V pokritje končnega primanjkljaja se pooblašča župan, da najame začasno posojilo v znesku 2.500.000 K, dočim bo ostale 64.377 K pokrit iz tekočih dohodkov. Vsi tozadnji stavljeni predlogi so bili sprejeti.

Nova vsučilišča.

Vlada namerava otvoriti vsučilišča v Skopju in Sarajevu, ki naj bi imeli v preveč času samo tehnično, pravno in filozofsko fakulteto.

Za vračajoče se vojnike.

Komisiji za preskrbo vračajočih se vojnikov v Ljubljani so došli naslednji darovi: I. Brenc, Preska, 10 K; Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju 100 K; Ljubljanska kreditna banka 500 K; Bolniška blaginja v Ljubljani 500 K; Šolsko vodstvo v St. Janžu na Dr. polju 37 K; Posojilnica v St. Janžu na Dravskem polju 50 K.

ALI STE BOLNI?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne ozirajo se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vrnili vam bo vaše zdravje.

Oddaljenje ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši specialist za moko in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tudi stroj za X-zarke, s katerimi morem videti skoz vsa kakor skoz steklo. Imam svojo lastno lekarno v kateri se nahajajo vse vrste domačih in importiranih zdravil. Ne bodite boječ in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov skoviti 598 za krvne bolezni in ozdravim bozeli v nekaj dneh. Ozdravim vse ti- soče slučajev celotnosti, kožne bolezni revmatizem, šoleične in jetrne bo- lazni, arbenke mozele in vse kronične bolezni.

ZMERNE CENE.

Prof. Dr. H. G. BAER

311 Smithfield St. Pittsburgh, Pa.

VAŽNO — odobri se za izročiti 6. smol.

Ženske

NE TRPITE

Steza se proti vami reka, ki bo pomagala. Ni vam treba, da nadate imeti najmanjše bolečine. Rabite slavno

Viburnum Compound

ki vam pomaga tekoč, mesečnih tokov, katere ureja. Če je vaš mesečni tok zakasnel, vsi ted prenapornega dela ali prehlada, vam bo pomagal Viburnum Compound. Tisoči ga biva gozvajajo. Pilite ponj še danes. Celozdravljeno ženskih zdravov devet dolarjev. Trije za svoj pet dolarjev. En za dva dolarja in sem centov volnena davka za vsak zavoj. Pro daja je Laxal Medicine Co., 654 Laxal Bldg., 435 - 4th Ave., Pittsburgh, Pa.

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPISAL GABRIEL FERRY.

Za "Glas Naroda" prevedel G. P.

12

(Nadaljevanje).

Obleda nesrečnega potnika je razodevala njegovo uboštvo. Obstajala je razven klobuk in indijanskega jopiča ter navadnih platnenih hlač, ki niso bile v nič boljšem stanju kot jopič. To je bilo vse, kar je bilo mogoče videti v mraku.

Benito, — je rekel Španec enemu svojih službanih, — dvigni s sulice klobuk, ki pokriva lice moža. Mogoče je zaspal.

Služabnik je odpiral klobuk, ne da bi stopil s konja. Mož na tleh pa se ni premaknil. Njegov glas ica ni bilo mogoče razločiti, kajti tema je hitro napredovala kot se to vedno zgodi v tropičnih pokrajinah. Don Štefan se je obrnil nato proti Kučilju ter rekel:

— Ni sicer to vaš najljubši opravke, a če hočete izvršiti dejanje človekoljubnosti ter skušate tega človeka zopet obuditi k življenju, bo pripravljeno za vas pol unče zlata v slučaju, da rešite človeka.

— Za Boga, senjor Štefan, vi se motite glede mojega značaja. Jaz sem zelo mehkočuten človek, če je v majem interesu, — da sem. Napreji! Veliko smolo bi morali meti, če bi vam ne pripeljal še danes zvečer tega človeka zdravega k vodnjaku!

S temi besedami je skočil Kučiljo s konja, mu položil roko na vrat ter rekel:

— Stoj tukaj in ne gani se, Tordillo!

Konj je sicer pričel grebsti s prednjima nogama, a stal na mestu nepremično.

— Ali vam hočemo pustiti enega naših ljudi! — je vprašal se nato.

Kučiljo pa ni bil voljan imeti tovariša, ki bi lahko zahteval polovico objavljenega nagrade in celi spoved je šel naprej. Teda, pa se je približal Kučilju možu, ki je ležal na tleh, se sklonil preko njega, da vidi brazne poteze ter spozna, če je še kaj upanja na rešitev.

— Ah! — je vzkliknil. — Tibureij Arreljanos!

Bil je v resnici posinovelene gambusina, ki je padel kot žrtev Kučilja, ali da se izrazimo, natančneje, bil je Fabian de Mediana, ki je ležal pred njim.

— Ne motim se, on je! Če ni že mrtev, je vsaj blizu tega, — je rekel poltovalec sam zase, ko je zapazil smrtno bledico, ki je pokrivala lice mladega moža.

Peklenška misel se je takrat prikradla v dušo Kučilja. Oni, ki je mogoče delil z njim skrivnost, katero si je odkupil z zločinom, se je nahajal sedaj v njegovih rokah, v puščini, kjer ga ni mogel nihče videti. Kučilju je le treba napraviti konec, če ni že mrtev ter nato izjaviti, da ga ni mogel rešiti. Kdo mu dokaže nasproti —

Vsa naravna divjost tega lopova se je vzbudila. Kučiljo je po tegnili svoj nož ter ga nastavil na srce Tiburcija. Slabotno giba nje je pričelo o življenju. Bandit je dvignil roko, a obstal.

— Prav tako, — si je mislil, — sem zadel onega, katerega je ta mladi mož imenoval svojega očeta. Zabodel sem ga v trenutku, ko je ležal poleg mene brez strahu in brez vsake sumnje. Še ga vidim, kako se je boril za ostanek svojega napol ugaslega življenja. Še čutim na svojih ramenih težo mrtveca, katerega sem nesel proti reki.

Bandit je vrzel sredi teme ter slovesne tišine prireje skoro boječ pogled krog sebe. Spomin na Arreljanosa je rešil življenje Tiburcija. Kučiljo je nato molče sedel poleg mladega, še vedno nepremičnega moža in utaknil svoje bodalce za pas. Nato pa se je dvignil v njegovi notranjosti glas, ki je govoril bolj glasno in pre pričevalno kot glas vesti. Bil je glas sebičnosti.

Ker je poznal čudovite lastnosti Tiburcija, njegovo spretnost za stezsed in njegov včasih naravnost vratolomen pogum, je mislil Kučiljo, da mora za nekaj časa odgoditi temen sklep, ki se je porodil v njegovi duši. Sklenil je pazorno nadzorovati mladega moža ter ga postaviti pod poveljstvo Don Štefana.

— Dobro, — si je mislil, — če bo moja korist pozneje zahtevala, da vzamem to življenje, ki mi more postati sedaj koristno in katero mu sedaj podarim, potem mi ne bo ničesar več dolžan.... Ne, a tem bova gotova!

Kako dobro sem storil, da sem ohranil nekaj vode v svojem mehu! — si je rekel Kučiljo.

Odprl je napol usta umirajočega ter previdno vlij vanje par kapljice tekočine. Ta pomoč je Tiburcija zopet oživel, kajti odprl je oči, ki pa so se takoj zopet zaprle.

— To se pravi, da hoče še nekaj, — je rekel milosrdni Kučiljo.

Ponovil je to operacijo ter podvoji množino vode.

Tiburcij je vzdihnil.

Kučiljo se je sklonil preko mladega moža, ki je zopet prihajal k življenju ter ga opazoval, pogreznjen navidez v globoke misli.

Po preteku pol ure si je Tibureij toliko opomogel, da je mogel odgovorjati na vprašanja onega, ki se je s takim povdalkom imenoval njegovega rešitelja.

Tiburcij je bil še zelo mlad, a samotno življenje, katero je vodil, dozoril in razvije sodbu kaj kmalu. S pametno previdnostjo je pripovedoval o smrti svoje druge matere, za katero je Kučiljo že vedel.

— Stiriindvajset ur, — je dostavil, — skozi katere se prečul ob postelji zamrle matere, sem popolnoma pozabil na svojega konja. Zapri sem kočo, v katero se nisem hotel več vrniti ter odpotoval s prvimi napadi mrzlice in ne da bi napojil konja. Njegove moči so ga zapustile takoj drugi dan in padel je mrtev na tla. Potegnili me je s seboj na zemljo ter raztrgal meh, ki je misel ob mojem sedlu. Izmučen vsled številnih noči brez spanja, sem kmalu padel s koncem vred ter imel le še toliko moči, da sem se spravil s poti, da umrem v miru, ne da bi obžaloval življenje.

Tibureij bi tudi lahko rekel, da mu je zapustila mati tudi krajevsko, a strašno dedščino, namreč osveto nad neznanim morilcem Arreljanosa ter skrivnost Zlate doline. Lahko pa bi tudi dostavil, da mu je udova sporočila skrivnost še le potem, ko ji je obljubil, da bo celo svoje življenje iskal tega morilca.

Človek si lahko misli, kako zelo je prišel v dobro molk ob tem času.

Sedaj so bili Tibureij, Kučiljo in Don Štefan, ki so natančno poznali obstoj in položaj Zlate doline. Ali pa je človek, ki je brez opore, brez sredstev in celo brez konja, v resnici nevaren tekmeč!

— Ali vam nista, — je rekel Kučiljo, ki je potegnili kolena prav do brade ter se igral z nožem, ki je tičal v škorjnih, — Arreljanos in njegova udova ničesar drugega zapustila kot kočo, katero ste zapustili, konja, ki vam je poginil in obleko, katero imate na sebi....

— Ničesar drugega kot spomin na njih dobrote ter spoštovanje njihovih imen.

— Ubogi Arreljanos, zelo sem ga obžaloval, — je rekel Kučiljo nepravilno, ki ni znal v pravem času skrivati svoje hinavščine.

Slovenske novice

Joliet, Ill.

Umrl je v sredo 6. avgusta rojak Josip Plevnik. Bil je star okoli 35 let, doma iz Sv. Lovrenca ob Meriboru na Stajerskem, kjer zapušta ženo in dva otroka. Bil je "holjpuša" delavec in skrben oče. Na buržu v Antonijo Lindič, zelo meraval se je podati v staro domovino, a ga je pred par meseci začela nadlegovati vodenica, ki ga je spravila v prezgodnji grob. Bil je član DSD, ki mu je priredilo lep pogreb. Tujak zapušta tudi brata Antona. Počivaj v miru!

Cleveland, Ohio.

V ponedeljek 11. avgusta se je vrnil pogreb 5letnega Viktora Pejo, ki je umrl zaradi hudih bolezni, ki ga je dobil v tork 5. avgusta, ko je vladala huda nevihta. Med strašnim gromom in bliskom so se otroci vsi okoli matere stiskali. Mati je zaprla plin v peči, kjer se je juha kuhala. Mali deček je videl, da plin ne nima. Namen društva je oskrbovati več, in je hotel takoj ustvari cerkevno patje in gojiti lepo materijalno prizgati plin, misleč, da ga je vihar ugasnil. Stegnil se je po zveplenko na peč, pri tem pa se mu je rokavček zataknil za lonec, kjer je bila vreča juha, in prerinil je juho po sebi tako nesrečno, da se je oblihl od vrha do tal. Bilo je v najhujši nevihti, ko ga je Urdinova ambulanca odpeljala v bolnišnico.

Rojak Jožef Mesojedec stanuje v La Salle, Ill. Te dni pa se nahuja spomni, da je nekoč videl deklet v Newburgu. Hajd v Newburg iskat dekleta. Sreča mu je bila mila in čez par dni se je vrnil domov, več kot dvakrat taklo vreden, kajti s seboj je imel "holjpuša" delavca in skrben oče. Na buržu v Antonijo Lindič, zelo meraval se je podati v staro domovino, a ga je pred par meseci začela nadlegovati vodenica, ki ga je spravila v prezgodnji grob. Bil je član DSD, ki mu je priredilo lep pogreb. Tujak zapušta tudi brata Antona. Počivaj v miru!

Sola sv. Lovrenca je vsa prenovljena od znotraj, in ko pride vrtil pogreb 5letnega Viktora Pejo, ki je umrl zaradi hudih bolezni, ki ga je dobil v tork 5. avgusta, ko je vladala huda nevihta. Med strašnim gromom in bliskom so se otroci vsi okoli matere stiskali. Mati je zaprla plin v peči, kjer se je juha kuhala. Mali deček je videl, da plin ne nima. Namen društva je oskrbovati več, in je hotel takoj ustvari cerkevno patje in gojiti lepo materijalno prizgati plin, misleč, da ga je vihar ugasnil. Stegnil se je po zveplenko na peč, pri tem pa se mu je rokavček zataknil za lonec, kjer je bila vreča juha, in prerinil je juho po sebi tako nesrečno, da se je oblihl od vrha do tal. Bilo je v najhujši nevihti, ko ga je Urdinova ambulanca odpeljala v bolnišnico.

Rojak Jožef Mesojedec stanuje v La Salle, Ill. Te dni pa se nahuja spomni, da je nekoč videl deklet v Newburgu. Hajd v Newburg iskat dekleta. Sreča mu je bila mila in čez par dni se je vrnil domov, več kot dvakrat taklo vreden, kajti s seboj je imel "holjpuša" delavca in skrben oče. Na buržu v Antonijo Lindič, zelo meraval se je podati v staro domovino, a ga je pred par meseci začela nadlegovati vodenica, ki ga je spravila v prezgodnji grob. Bil je član DSD, ki mu je priredilo lep pogreb. Tujak zapušta tudi brata Antona. Počivaj v miru!

V Newburgu se je ustanovilo novo pevsko društvo pod imenom "Katoški pevsko društvo Slove-Mali deček je videl, da plin ne nima. Namen društva je oskrbovati več, in je hotel takoj ustvari cerkevno patje in gojiti lepo materijalno prizgati plin, misleč, da ga je vihar ugasnil. Stegnil se je po zveplenko na peč, pri tem pa se mu je rokavček zataknil za lonec, kjer je bila vreča juha, in prerinil je juho po sebi tako nesrečno, da se je oblihl od vrha do tal. Bilo je v najhujši nevihti, ko ga je Urdinova ambulanca odpeljala v bolnišnico.

Rojak Jožef Mesojedec stanuje v La Salle, Ill. Te dni pa se nahuja spomni, da je nekoč videl deklet v Newburgu. Hajd v Newburg iskat dekleta. Sreča mu je bila mila in čez par dni se je vrnil domov, več kot dvakrat taklo vreden, kajti s seboj je imel "holjpuša" delavca in skrben oče. Na buržu v Antonijo Lindič, zelo meraval se je podati v staro domovino, a ga je pred par meseci začela nadlegovati vodenica, ki ga je spravila v prezgodnji grob. Bil je član DSD, ki mu je priredilo lep pogreb. Tujak zapušta tudi brata Antona. Počivaj v miru!

Razno

Položaj v Škandinaviji.

Gospodarska bodočnost Skandinavije je odvisna od dobrega razmerja med izvozom in uvozom. Današnje razmerje med obema je pa preveliko.

Danska in Norveška sta upeljali osamljeni delavniki na Švedskem pa se je razbila njega uveljavila vsled odpora prve zbornice, v kateri imajo velik vpliv kapitalisti. Iz tega vzroka je na Švedskem pričakovati hudih političnih in gospodarskih bojev.

Na delnišnem zboru norveške socialne demokracije je zmagala sindikalistična smer.

Ponarejene italijanske lire.

Glasom zanesljivih poročil iz Trsta krožijo tana velike množine ponarejenih italijanskih bankovcev, posebno takih po 25 in 50 lir. Po nekaterih informacijah so tam posamezniki nabrali večje zneske takih ponarejenih bankovcev po 25, 50 in 100 lir, da jih prinesejo v Jugoslavijo in tukaj razpečajo za dobre krona.

Žigisanje avstrijskih bankovcev.

V Nemški Avstriji bodo zopet žigisali — že enkrat preje žigisane — bankovce. Pri prvem žigisanju niso odvzeli ničesar od žigisanju prirejenih bankovcev. Sedaj pa bodo odvzeli — sliče Čehoslovakov — polovico žigisanega denarja.

Angleška trgovina leta 1918.

Angleško trgovsko ministrstvo je izdalo izkaz o stanju trgovine v letu 1918. Vrednost uvoza blaga je znašala 1.1913.768.735,000 šterlingov, 1.1917.1.064.165,000 šterlingov, a 1.1918.1.319.339,000 šterlingov. Vrednost izvoza iz Angleške in njenih kolonij je bila 1.1918.614.320.000 šterlingov, leta 1917.596.757.000 šterlingov in 1.1918.529.429.000 šterlingov. Zadnja leta je narasel uvoz vsled vojne in iz istega razloga je izvoz padel. Izvažalo se je največ v zavvezniške države.

Dvojezične šole v Alzaciji.

Iz Karlovih Varov se poročajo Generalni komisar Millerand je odredil, da se dvojezične v šolah Alzacije pripozna.

Nitti o zunanjih politikah.

Italijanski ministrski predsednik Nitti je v poslanski zbornici govoril o zunanjih politikah. Glede dosedanjih rezultatov mirovne konferenice je dejal, da so severne meje Italije že znane. Nadalje je izjavil: "V jadranskem vprašanju zastopamo svoj program zmagno in dostojno. Gonjo, ki strema za tem, da bi se Italija ločila od svojih zavaznikov, je treba zatreti. Ako bo treba, bo vladna oblast z vso strogostjo proti časopisu. Sodelovanje z zavazniki mora biti čim najtemnejše." Nadalje je izjavil, da Italija svoje pogoje parafirani niti v Avstriji.

Italijanski ministrski predsednik Nitti je v poslanski zbornici govoril o zunanjih politikah. Glede dosedanjih rezultatov mirovne konferenice je dejal, da so severne meje Italije že znane. Nadalje je izjavil: "V jadranskem vprašanju zastopamo svoj program zmagno in dostojno. Gonjo, ki strema za tem, da bi se Italija ločila od svojih zavaznikov, je treba zatreti. Ako bo treba, bo vladna oblast z vso strogostjo proti časopisu. Sodelovanje z zavazniki mora biti čim najtemnejše." Nadalje je izjavil, da Italija svoje pogoje parafirani niti v Avstriji.

Italijanski ministrski predsednik Nitti je v poslanski zbornici govoril o zunanjih politikah. Glede dosedanjih rezultatov mirovne konferenice je dejal, da so severne meje Italije že znane. Nadalje je izjavil: "V jadranskem vprašanju zastopamo svoj program zmagno in dostojno. Gonjo, ki strema za tem, da bi se Italija ločila od svojih zavaznikov, je treba zatreti. Ako bo treba, bo vladna oblast z vso strogostjo proti časopisu. Sodelovanje z zavazniki mora biti čim najtemnejše." Nadalje je izjavil, da Italija svoje pogoje parafirani niti v Avstriji.

Italijanski ministrski predsednik Nitti je v poslanski zbornici govoril o zunanjih politikah. Glede dosedanjih rezultatov mirovne konferenice je dejal, da so severne meje Italije že znane. Nadalje je izjavil: "V jadranskem vprašanju zastopamo svoj program zmagno in dostojno. Gonjo, ki strema za tem, da bi se Italija ločila od svojih zavaznikov, je treba zatreti. Ako bo treba, bo vladna oblast z vso strogostjo proti časopisu. Sodelovanje z zavazniki mora biti čim najtemnejše." Nadalje je izjavil, da Italija svoje pogoje parafirani niti v Avstriji.

"COSULICH"

ČRTA

DIREKTA POT V PATRAŠ IN TRST.

Potniki se lahko izkrcajo v tem ali onem pristanišču.

Parnik ARGENTINA krog 30. avg. PRES. WILSON krog 20. sept. BELVEDERE krog 23. sept.

Parniki odhajajo s pomola 7, 41. St., Brooklyn.

Za cene in druge podrobnosti se obrnite na:

PHELPS BROS. & CO. GENERALNI ZASTOPNIKI 17 Battery Place, New York. Telefon: 630 Whitehall

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

HARMONIKE

bedni kakršnokoli vrsto izdelajmo in popravljamo po najnižjih cenah, a delujemo in uspešno. V popravilo smo vsiljivo vaskod pošto, kar sem se naš 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravilo vam osem kranjske kakor vse druge harmonike. Stare kupim ali sprejemam v zman.

JOHN WENZEL, 1017 E. 62 St., Cleveland, Ohio

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše maslo na Slovensko lase kakor tudi maslo brke in brado. Od tega masla strastejo v 6th tednih kranjski gosti in dolgi lasje kakor tudi možikim kraml brki in brada in ne bodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostobol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osemih dneh popolnoma odpravim, rene, opekline, bole, tura, krasne in grinate, potne noge, kurja osem, osem line v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravilo bres se peha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pili te takoj po cenik, ki ga takoj pošljem sastonj.

Kraml Kolar za leto 1919 vamlo mu sastonj, pošljite 2 cente za polk rino.

JACOB WAHČIČ 6702 Bona Ave. NE. Cleveland, O

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK 638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specializet v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh možnih bolezni.

Nestrupljeno krvni zdravnik a prof. Erlich. Če imate monozole ali mshurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izkušite vam bomo kri. Ne čakajte, kar ta bolezen se namom.

Vse možne bolezni zdravim po obrazani metodi. Kakor hitro opazite, da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom sopot povrnil.

Hydronela ali vodno kilo zdravim v 30 urah in skor bres operacija.

Bolezni mshurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in vseh ted pri puščanju vode, zdravim s gotovostjo.

Rovmatizem, trganje, bolečina, v taktine, vrbosne, skorje in druge tošne bolezni, ki nastanejo vsled nakišne krvi, zdravim v kratkem času ni potrebno ležati.

Uradno ure: vsakdan od 8. ure sdu-traj do 8. večer; v petkih od 8. ure traj do 8. popoldne; ob nedeljah od 8. sdu-traj do 1. popoldne.

8 polti ne dojam. — Prirodo ostane. — Ne pozabite ime in naslov. Zdravim ceno možno dosti.

Rojakom v Cleveland, in sploh v državi Ohio namanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potnik

Ljubiti dom, to gre iz sreca, ljubez-n srca le velja: Za dom, če treba, je trpeti, če tudi treba, zanj umreti, naj ni strahlo nas ne bo; za dom trpeti je sladko.

Ljubiti dom, to je sveto, ker to veleva nam nebo.

Ljudi brez broja dan in noč v imine

pogreza se in kdo se jih spominja? A slavnih mož duhovi lahko krili ponašajo se z zmagnosnim vzletom,

plujoč v svitu neminljive slave nad tolikim razpadom in kaosom.

I. Trinko-Zamejski

Ljubiti dom, to je sveto, ker to veleva nam nebo.

Ljudi brez broja dan in noč v imine

pogreza se in kdo se jih spominja? A slavnih mož duhovi lahko krili ponašajo se z zmagnosnim vzletom,

plujoč v svitu neminljive slave nad tolikim razpadom in kaosom.

I. Trinko-Zamejski

Ljubiti dom, to je sveto, ker to veleva nam nebo.

Ljudi brez broja dan in noč v imine

pogreza se in kdo se jih spominja? A slavnih mož duhovi lahko krili ponašajo se z zmagnosnim vzletom,

plujoč v svitu neminljive slave nad tolikim razpadom in kaosom.

I. Trinko-Zamejski

Ljubiti dom, to je sveto, ker to veleva nam nebo.

Ljudi brez broja dan in noč v imine

pogreza se in kdo se jih spominja? A slavnih mož duhovi lahko krili ponašajo se z zmagnosnim vzletom,

plujoč v svitu neminljive slave nad tolikim razpadom in kaosom.

I. Trinko-Zamejski

Ljubiti dom, to je sveto, ker to veleva nam nebo.

Ljudi brez broja dan in noč v imine

pogreza se in kdo se jih spominja? A slavnih mož duhovi lahko krili ponašajo se z zmagnosnim vzletom,

plujoč v svitu neminljive slave nad tolikim razpadom in kaosom.

I. Trinko-Zamejski

VABILO

na plešno veselico in prvi nastop, katero priredi Slovenska Delavska Victor Godba in Ceneamagh, Pa., v soboto dne 30. avgusta t. l. v dvorani društva sv. Alojzija v Ceneamagh. Na tej veselici napravi gori omenjena slovenska godba prvi nastop pod vodstvom Mr. Victor Novinska. Torej ste vabljeni vsi Slovenci in Slovenke iz Ceneamagh in okolice, da nas pesetite na tej veselici ter nam pripomorete do boljsega uspeha. Za tečen prizgitek in mrzlo pijačo bo obilno preskrbljeno. Pričetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina za moške 50c, ženske vstopnina prostje. K obilni vdeležbi vabijo Člani godbe (3x 20,23,28-8)

Isčem svojega moža JOŽEFA VIČIČ, doma iz Brezja pri Cerkljici na Notranjskem. Že več let mi ni nič pisal. Prosim cenjene rojake po širni Ameriki, da bi mi, ako kdo ve za njegov naslov, naznanil njegovo bivalično, za kar mu bom jako hvaležna, ali pa naj mi sam piše, ker mu imam mnogo domačih važnih stvari za povedati. Moj naslov je: Marijeta Vičič, p. Cerkljica, Jugoslavija, ali pa naj piše mojemu bratu: Frank Jerman, 739 East 165 St., Collinwood, Cleveland, Ohio. (19-21-8)

Isčem brača MARTINA ZAKRAJŠEK, doma iz vasi Boteče na Notranjskem. Njegovo zadnje bivalično je bilo Eveleth Minn. Prosim, da se naj oglasi, ako bere ta oglas, ako pa kateri Slovence ve za njegov naslov, je naprosen, da ga mi naznani za kar hom zelo hvaležen — Mike Zakrajšek, L. Box 94, Aliquippa, Pa. (20-21-8)

Rad bi izvedel za naslov ANTONA MUHVIČ, doma od Zork, občina Osilnica. Lansko leto sva skupaj delala v Pickens, W. Va. Prosim, če kdo ve za njegov naslov, naj mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Johr. Poje, R. 2, Morgan City, Miss. (19-21-8)

PROŠNJA IZ DOMOVINE. Žužemberk, 31. julija 1919.

Blagorodni g. Sakser! Po vrnitvih se ameriških naseljenceh, ki so v zadnjem času dospeli v staro domovino, sem izvedel, da naj se pri Vas oglašam za poizvedovanje po svojih. Blagovale mi, prosim, izvedeti kje se točasno nahaja moj mož PETER SIMČIČ. Nikakega glasu ni o njem. Pisal mi je zadnjikrat eno karto, datirano 13. avgusta 1916, ki sem jo prejela šele minulo leto. Njegov naslov se je glasil: Peter Simčič, 13021 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio, toda po pripovedovanju nekega vrnivšega se izvedelo, da je baje premaknil v Montana Ave. Natančnega naslova pa nisem mogla izvedeti. Sem v velikih skrbeh, ker ni nič glasu. Moram skrbeti za 6 nedoletnih, nepreskrbljenih otrok, katere preživljam z delom svojih rok, s šivanjem, kar pa mi napravlja mnogo trpljenja in skoro ne morem več zdržati. Prosim Vas torej, blagorodni gospod, blagovolite poizvedeti za mojega moža in mi tu-sem sporočiti, za kar vam iskrena hvaležna. Z odličnim spoštovanjem beležim vdana

Rozalija Simčič, Žužemberk.

Jugoslavija. Kranjsko

Mici Merič poročena Vahtar iz Lutomeru na Spod. Stajerskem Isče svojega brata MELHARDA MERIČ, kateri se je naselil v Ameriki pred 15. leti. Ako kateri rojakov ve za njegov naslov, naj ga olagovoli naznaniti njegovi sestri, ali naj se pa sam oglasi na sledeči naslov: Mici Vahtar (roj. Merič), Čevljarska ulica št. 2. II. nadstr., Ljubljana, Jugoslavija. (19-21-8)

Rad bi izvedel, kje se nahaja ANTON LČEN, doma iz vasi Sv. Martin št. 39. fara Rihemberk. Imam mu za sporočiti od njegovega očeta in matere iz starega kraja. Prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za njegove naslov, naj mi naznani. — Joseph Birsa, Box 747, Carar 52, Richwood, W. Va. (19-21-8)

Isčem DOBRE DOGANJE. Imam dober les v Texas, ki leži visoko, dobra studenčna voda, brez možvirja ali povodnji. Plačam najboljšo ceno in imam dela za tri leta.

Max Fleischer, 258 Lewis St., Memphis, Tenn.

VAŽNO ZA POTNIKE.

Vse one rojake, ki so namenjeni potovati v